

ŠLECHTICKÉ TITULY VE ČTYŘECH KRÁLOVSTVÍCH

JAN "ČENIS" GALETA

TITULATURA A RYTÍŘI

V Danérii a Almendoru platí, že vyšší šlechta je oslokována "jasnosti", popřípadě "milosti" (např. "Jeho jasnost, hrabě Petr Čížek z Čížkovic") nižší šlechta "pane". Králové jsou oslokováni "Výsosti" (Jeho výsost, Walden Gwendorský, král Almendoru, etc.), plavenský císař pak "Císařská Výsosti", rytíři jsou oslokováni "pane rytíři".

Rytíři představují ve Čtyřech královstvích zvláštní skupinu šlechticů. Buď jsou členy některého z rytířských řádů, nebo jde o osoby pasované králem (tedy skoro vždy o udatné bojovníky nebo schopné velitele), odměněné takto za své služby povýšením do šlechtického stavu. Rytířský titul není dědičný a rytíř nedostává žádnou půdu ani rentu, ale často je mu svěřena nějaká funkce u vojska nebo nižší úřednická hodnost. Rytířský titul udělený králem pochází z časů Velkého království a do dnešních šlechtických hodností jednotlivých království příliš nezapadá, i když je často udělován. Tyto zásady platí víceméně ve všech Čtyřech královstvích.

Platí také, že všichni příslušníci arvedanských rodů jsou titulováni jako knížata (například "kníže Namiar er Irean, baron z Dolečkova"), a to bez ohledu na to, jestli skutečně vládnou nějakému knížectví nebo jestli jsou jen třetím potomkem bratra současného knížete, navíc bez pozemků.

LENNÍ VZTAHY

Důležité je osvětlit si systém lenních vztahů, který ve Čtyřech královstvích funguje. Co je to vlastně léno? Je to nejčastěji pozemek, ale také město, úřad, či nějaké právo, které jeden šlechtic (tzv. senior) propůjčuje do spravování jinému (tzv. vazalovi či leníkovi), aniž by ale senior pozbyl vlastnická práva na ono léno. Léno se propůjčuje hlavně k závazání si nějakého šlechtice, proto, aby budoucí vazal získal od seniora ochranu, či jako odměna za prokázané služby. Uděluje se nejčastěji buď do smrti daného leníka, nebo spíše do vymření celého jeho rodu.

Rovněž ve všech Čtyřech královstvích platí zásada, že "vazal mého vazala, není mým vazalem." Která určuje vztahy mezi vazaly mocných feudálů i mezi vazaly krále.

DANÉRIE

Oficiální titulatura vládců

Jeho Výsost král Danérie, vládce Západního království, Západní dálavy, Kokosových ostrovů a Jantarových stepí.

Markrabě (vyšší šlechta)

Jde o údělný titul, v Danérii je jen několik málo markrabství. Patří k nim např. Rilond nebo markrabství ostrovů Gor a Rianna západně od Rudav v Thalionově oceánu. Titul uděluje Urozený sněm (oficiálně král) a markrabětem se může stát pouze příslušník královské nebo některé knížecí rodiny (ale nikoli právě vládnoucí kníže). Markrabě je teoreticky na vyšší úrovni než kníže a má v Urozeném sněmu dva hlasy, ale protože o jeho dosazení nebo odebrání titulu rozhoduje právě Urozený sněm, bývají markrabata jen loutkami sněmu.

Kníže (vyšší šlechta)

Jde o dědičný titul předávaný v jedné rodině, kníže vládne vlastnímu území (v Danérii je několik desítek knížectví), na kterém je zcela suverénním pánem a ustoupit musí pouze rozhodnutím Urozeného sněmu. Knížata obsazují nejdůležitější funkce v království (kancléř, ministři, strážce pokladu, nejvyšší komoří, nejvyšší číšník apod.). Formálně jsou knížata leníci krále (jejich lénem je jejich knížectví), ale kvůli danérským poměrům nad nimi král nemá žádnou moc.

Hrabě (vyšší šlechta)

Tento titul je dědičný, hrabství jsou menší územní celky v rámci jednotlivých knížectví (například hrabství Šamar v knížectví Sušac na stejnojmenném ostrově). Hrabata mohou mít i vlastní půdu, jsou ale leníky knížat a musejí tudíž vůči nim plnit své povinnosti a podřizovat se jim. Za to ale mohou být odměněni udělením jedné z mnoha hodností (funkcí) v knížecí vládě a úřednictvu a kníže jako jejich suverén jim za to poskytuje ochranu. Hrabata mají také možnost získat nějaký úřad (například ministerský) přímo ve vládě celého království.

Zeman (nižší šlechta)

Tento titul je doživotně udělován knížaty, suverén může takto povýšit buď nějakého mana, rytíře nebo i prostého člověka (což se stává víc než málo) a učinit z něj správce části svých pozemků. Zeman se tak stává knížecím úředníkem a dostává za svou práci pravidelnou rentu. Není leníkem, ale poddaným knížete.

Man (nižší šlechta)

Nejde ani tak o titul, man už takřka není šlechticem, spíše jen bohatým statkářem, který má vlastní pozemky a není nevolníkem, poddaným hraběte nebo knížete. Manové zastávají často úřad vesnického fojta nebo dokonce i soudce a platí za mezistupeň mezi obyčejnými lidmi a šlechtou.

KELEDOR

Oficiální titulatura vládce:

Jeho výsost král Keledoru, vládce Jižního království, Sokolin, Jižní dálavy, Korunního mysu a Kokosových ostrovů, král Vnitřního moře.

V Keledoru byly veškeré šlechtické tituly zrušeny zákonem, tzv. Deklarací keledorských občanů, roku 595 královského letopočtu. Jedinou výjimkou je titul rytíře, který je stále udělován Královskou radou (oficiálně králem) za zásluhy o Keledor.

STRORABSKO (OKMIREA)

Oficiální titulatura vládce:

Jeho Výsost král Okmirey, země sta rabů, svrchovaný vládce Severní dálavy a Nové Okmirey, král severu.

Panstvo (vyšší šlechta)

Ve Storabsku neexistuje rozvinutý systém jednotlivých šlechtických hodností s jejich vlastními názvy. Členové panského stavu, nejvýznačnější rody v zemi (je jich několik

desítek), majitelé rozsáhlých pozemků a mocných hradů, se sice musí podřizovat králi (nebo některé jejich pozemky jsou lénem, které jim král udělil), ale jen do té míry, dokud to oni sami dovolí. Tedy pokud je některý panský rod mocnější než král, nemůže s tím panovník nic dělat, proto si je panovník zavazuje udělováním státních úřadů, popřípadě sňatkovou politikou. Členové panského stavu nejsou titulováni "Jasnosti", ale svým přídomkem a dvojitým titulem "pán", tedy např. "Svobodný pán, pan..." (popřípadě ze nebo na), například "Svobodný pán, pan Bukvic z Vlovského a na Seji" (což značí, že jeho rod pochází z Vlovského, ale nyní sídlí na Seji).

Vladykové (nižší šlechta)

Nižší šlechta se nazývá vladycký stav a patří sem ty šlechtické rody, které nepatří mezi "slovutné panské rody Severního království". Jde tedy o majitele tvrzí a pevností, kteří mají vlastní půdu a na ní jsou svými pány. Pokud jsou v lenním vztahu, tak pouze ke králi, nikdy ne k panstvu. Právě s králem většinou bývají zadobře a spojují se s ním proti pánům. Vladyka často nevlastní nic víc než dřevěnou tvrz (či spíše palisádou obehnaný dvorec) s jednou vesnicí a pár lány polí, lesa nebo pastvin. Oslovování nejsou "pane", ale "vladyko", a titulováni jako "vladyka z...".

ALMENDOR

Oficiální titulatura vládce:

Jeho výsost král Almendoru, Východního království, svrchovaný vládce Východní dálavy, ochránce Okmirey, kníže z Boševalu, vládce Kokosových ostrovů a podmanitel Tary.

Kníže (vyšší šlechta)

Kníže je prastarý titul. Dříve se celý Almendor dělil na knížectví podobně jako Danérie, ale s tím, jak král upevňoval svou centralizovanou moc a získal zpět do svého majetku víc jak dvě třetiny veškeré půdy v říši, moc knížat omezil. Staré knížecí rody přesto stále zaujímají významné posty v království a dvě knížectví patří i královskému rodu Gwendor (knížetem z Rangaroke bývá vždy sourozenec současného krále, popřípadě korunní princ, a knížetem z Boševalu je vždy král, přičemž boševalské knížectví tvoří centrum státu). Knížectví je v Almendoru jen asi patnáct a knížata jsou největšími pozemkovými vlastníky vedle krále. Přesto jsou dnes mnohem menší a zdaleka nepokrývají celý Almendor, jak tomu bývalo kdysi. Jediným nově vzniklým knížectvím je Gver Graen na Taře. Jeho první kníže pocházel z knížecího rodu a byl mladším bratrem knížete z Letranoru.

Vévoda (vyšší šlechta)

Funkci, kterou dříve zastávala knížectví, nyní zaujímají vévodství. Vévody se stávají většinou příslušníci nižší šlechty, povýšení králem. Vévodství je správní jednotka na královském území (vévoda pouze spravuje královskou půdu a města a vede místní samosprávu, jeho lénem tedy nejsou pozemky, ale tento úřad) a oficiálně zahrnuje i pozemky dědičné šlechty (třeba knížectví), ač na nich má vévoda malé pravomoci. Odměnou je mu vysoká renta. Vévodství je v Almendoru několik desítek, vévoda je oslovován např. takto: "Jeho Jasnost baron Jan z Mokrav, vévoda Mravlický", protože krom vévodského titulu má většinou i svůj vlastní dědičný titul a své pozemky. Je dáno zákonem že vévodou se nikdy nesmí stát kníže, ale Walden již jmenoval vévodou člověka prostého původu. Obdobou vévodského titulu na Taře je úřad guvernéra. Platí, že guvernér je nazýván a titulován jako vévoda, ovšem má mnohem větší pravomoci než běžný vévoda v Almendoru.

Hrabě (vyšší šlechta)

V minulosti byla hrabata v Almendoru ve stejném postavení jako hrabata v Danérii. Po centralizaci státu ale král zrušil lenní vztahy se všemi šlechtici, kteří od něj měli jako léno pozemky a vzal si je zpět, čímž ze sebe učinil největšího pozemkového vlastníka. Napříště pak už jako léna dával pouze úřady či různá práva (stará šl jsou to tudíž nyní taková knížata v menším, jejich titul má menší váhu a oni zpravidla vlastní mnohem méně půdy, mají ale přístup k vévodským úřadům.

Markýz (vyšší šlechta)

Jde o čistě dvorský údělný titul, ke kterému přísluší velká renta. Titul markýze je ale určen pouze příslušníkům širší královské rodiny, většinou jej dostávají nepříliš schopní příbuzní krále, kteří jsou takto odklizeni a parazitují na státní pokladně. Schopnější vzdálení příbuzní panovníka se stávají vévody, dostávají vlastní dědičná léna a hraběcí tituly nebo se dají na armádní kariéru.

Baron (nižší šlechta)

Baron je podobně jako hrabě dědičný titul, pouze s menší váhou; pro barony platí totéž, co pro hrabata.

Zeman (nižší šlechta)

Má podobnou funkci jako zeman v Danérii, zde jej ale jmenuje vévoda, hrabě, nebo i baron (ovšem takové jmenování musí potvrdit král). Jmenovat zemana může i vévoda, a to i bez královského potvrzení. Rozlišují se královští zemani (spravující části vévodství) a šlechtičtí zemani (spravující části šlechtických lén).

Man (nižší šlechta)

Platí pro něj to, co v Danérii. Byť bylo v Almendoru zrušeno nevolnictví, půdu smí stále vlastnit jen šlechta (v Dálavách to ale neplatí a jsou udělovány výjimky), a tak je často man majitelem pozemku celé vesnice a pronajímá tuto půdu lidem.